

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יאסר חוג'יראת

פ/5718/25

הצעת חוק תגמולים לנפגעי פשיעה חמורה, התשפ"ה-2025

- מטרת החוק 1. חוק זה נועד להעניק סיוע כלכלי, רפואי ומשפטי לנפגעי פשיעה חמורה במדינת ישראל ולבני המשפחות של מי שעבירת פשיעה חמורה גרמה למותם, למטרת שיקום של הנפגעים ובני משפחותיהם.
- הגדרות 2. בחוק זה –
- "בן משפחה" – בן זוג, הורה, בן או בת, אח או אחות ;
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977¹ ;
- "נפגע פשיעה חמורה" – מי שנגרם לו נזק גופני או נפשי כתוצאה מעבירת פשיעה חמורה שנעברה בישראל, למעט החשוד, הנאשם או הנידון בעבירה כאמור ;
- "עבירת פשיעה חמורה" – עבירה שהיא אחת מאלה :
- (1) גרימת מוות לפי סעיפים 300 עד 302 לחוק העונשין ;
 - (2) ניסיון לרצח כהגדרתו בסעיף 305 לחוק העונשין ;
 - (3) חבלה ופציעה לפי סעיפים 329, 333 ו-335 לחוק העונשין ;
 - (4) ניסיון לחבול בחומר נפיץ לפי סעיף 330 לחוק העונשין ;
 - (5) תקיפת קטין או חסר ישע לפי סעיף 368 לחוק העונשין ;
 - (6) תקיפת זקן לפי סעיף 368 לחוק העונשין ;
 - (7) חטיפה או הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה לפי סעיפים 369 עד 374 לחוק העונשין ;
 - (8) תקיפה לפי סעיפים 380 ו-382 לחוק העונשין ;
 - (9) שוד לפי סעיף 402 לחוק העונשין ;

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(10) דרישת נכס באיומים או בכוח לפי סעיף 404 לחוק העונשין ;

(11) סחיטה לפי סעיף 427 עד 428 לחוק העונשין ;

(12) גביית דמי חסות לפי סעיף 428א לחוק העונשין ;

"השר" – השר שהמוסד לביטוח לאומי נמצא בתחום אחריותו.

3. תגמולים לנפגעי פשיעה חמורה ולבני משפחה של מי שעבירת פשיעה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון בעבירה כאמור, זכאי לתגמולים לפי חוק זה.

(א) נפגע פשיעה חמורה ובן משפחה של מי שעבירת הפשיעה החמורה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון בעבירה כאמור, זכאי לתגמולים לפי חוק זה.

(ב) לזכאי לתגמולים המרצה עונש מאסר לא יינתנו תגמולים לפי חוק זה בתקופת מאסרו.

4. סוגי התגמולים (א) השר יקבע את התגמולים שיינתנו לפי חוק זה.

(ב) התגמולים לעניין נפגע פשיעה חמורה יכללו, בין השאר, את אלה, ככל שאינו זכאי להם לפי דין אחר בשל אותו מקרה :

(1) טיפול רפואי ;

(2) טיפול שיקומי ובכלל זה דמי מחייה בתקופת השיקום ;

(3) תגמולי נכות.

(ג) התגמולים לבן משפחה של מי שעבירת פשיעה חמורה גרמה למותו יכללו, בין השאר, טיפול פסיכו-סוציאלי.

(ד) השר רשאי לקבוע זכאות לסיוע בדיוור לנפגע פשיעה חמורה שנאלץ לעזוב את מקום מגוריו בקשר לעבירת הפשיעה החמורה.

(ה) נפגע פשיעה חמורה זכאי להנחות בתשלומי ארנונה ובתחבורה ציבורית בשיעורים שיקבע השר, בהסכמת השר האחראי על אותו תחום.

(ו) השר, בהסכמת שר המשפטים, יתקין תקנות בדבר מתן סיוע משפטי לנפגע פשיעה חמורה ולבן משפחה של מי שעבירת פשיעה חמורה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון בעבירה כאמור, בהליכים אזרחיים הנובעים מהעבירה או הקשורים בפגיעה בהם או במימוש זכויותיהם לפי דין בקשר לכך; הסיוע המשפטי לפי סעיף קטן זה יינתן באמצעות לשכות הסיוע המשפטי הפועלות לפי חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972², ולפי הוראותיו, הכול בשינויים שייקבעו בתקנות ובלבד שההגבלות בדבר יכולתו של המבקש לשאת בהוצאות השירות המשפטי כאמור בסעיפים 2 ו-3 לחוק האמור לא יחולו.

5. תשלום התגמולים (א) התגמולים לפי חוק זה יינתנו מאוצר המדינה באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

(ב) על מתן התגמולים יחולו הוראות פרק י"ד לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³, בשינויים המחויבים, ואולם השר רשאי לקבוע מנגנון מהיר לבירור תביעות לתגמולים לפי חוק זה.

(ג) אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי, על פי דרישתו, על כל הוצאה שהוציא למתן התגמול ועל החלק היחסי מההוצאות המינהליות של המוסד הנובע מביצוע חוק זה.

6. סמכות בית דין לעבודה לבית דין אזורי לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בכל תביעה לתגמולים לפי חוק זה.

7. השר ידווח לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, עד 10 בינואר בכל שנה, על מספר נפגעי הפשיעה החמורה ובני המשפחה של מי שעבירת פשיעה חמורה גרמה למותו, הזכאים לתגמולים בשנה שקדמה לה, על התגמולים המשולמים להם ועל הזמן שחלף ממועד התביעה להכרה בהם ועד למועד תחילת תשלום התגמולים להם.

דברי הסבר

במדינת ישראל חלה בשנים האחרונות עלייה חדה במקרי האלימות והפשיעה החמורה, המהווים איום ישיר על ביטחון התושבים. אחת מחובותיה המרכזיות של מדינה היא חובתה להגן על הביטחון, השלום וכבוד האדם של אזרחיה. במקרים בהם לא עלה בידה של המדינה למלא חובה זו, ראוי שתספק מענה מקיף לנפגעים ותסייע להם בשיקומם.

לפיכך, מוצעת מסגרת כוללת של סיוע לשיקום נפגעי פשיעה חמורה. הסיוע ייקבע על ידי השר שהמוסד לביטוח לאומי נמצא בתחום אחריותו (להלן – השר) ויכלול לכל הפחות את התחומים המפורטים להלן, כל עוד לא זכאי להם לפי דין אחר בשל אותו מקרה: טיפול רפואי, טיפול שיקומי ודמי

² ס"ח התשל"ב, עמ' 95.
³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

מחייה בתקופת השיקום, תגמולי נכות, והנחות בתשלומי ארנונה ובתחבורה ציבורית בשיעורים שיקבע השר בהסכמת השר האחראי על אותו תחום. השר רשאי גם לקבוע זכאות לסיוע בדיוור לנפגע פשיעה חמורה שנאלץ לעזוב את מקום מגוריו בקשר לעבירה שנעברה.

מוצע כי בן משפחה של מי שעבירת פשיעה חמורה גרמה למותו יהיה זכאי לתגמולים שהשר יקבע ויכללו, בין השאר, טיפול פסיכו-סוציאלי.

נוסף על כך, הנפגעים ובני המשפחה של מי שהעבירה גרמה למותו יהיו זכאים לסיוע משפטי בהתאם להוראות שייקבע השר, בהסכמת שר המשפטים.

מוצע, כי התגמולים לנפגעי הפשיעה החמורה יינתנו באמצעות המוסד לביטוח לאומי, אשר ישופה על ידי אוצר המדינה בגין כל הוצאה שהוציא למתן התגמולים ובגין החלק היחסי מההוצאות המנהליות של המוסד הנובע מביצוע חוק זה. מוצע כי על מתן התגמולים יחולו הוראות פרק י"ד לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ואולם מוצע להסמיך את השר לקבוע מנגנון מהיר לבירור התביעות לתגמולים. עוד מוצע כי לבית הדין האזורי לעבודה תהיה סמכות ייחודית לדון בתביעות בקשר לכך.

מוצע לקבוע כי השר ידווח לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת מדי שנה על מספר נפגעי הפשיעה החמורה ובני המשפחה של מי שעבירת פשיעה חמורה גרמה למותו, הזכאים לתגמולים, על התגמולים המשולמים להם, ועל משך הזמן מתחילת הטיפול בפנייתם עד לתחילת תשלום התגמולים. זאת, כדי לתרום למימוש מהיר של זכויות הנפגעים על מנת שיוכלו להמשיך בשיקום באופן מיטבי יותר.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ב' בניסן התשפ"ה (31.03.2025)